

ת"פ 21196/07/13 - מדינת ישראל נגד אילן יוסף, אברהם סבוני, אילת אפיק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 21196-07-13 מדינת ישראל נ' יוסף ואח'
תיק חיצוני:
בפני כבוד השופטת מיכל ברנט
המאשימה
נגד
הנאשמים
1. אילן יוסף
2. אברהם סבוני
3. אילת אפיק

החלטה

כללי

1. לפני בקשת ב"כ נאשם 1 להתיר הגשת תוצאות בדיקת פוליוגרף פרטית שנערכה לנאשם 1 מטעם ההגנה, זאת כחלק ממערך ראיות ההגנה בהליך העיקרי הנדון לפני.

נימוקי הבקשה

2. בבקשתו עמד ב"כ הנאשם בפירוט על התמורות שחלו עם השנים בדיני הראיות, בין באופן כללי, בשים לב לנטיית בתי המשפט לעבור מכללי קבילות לכללי משקל, ובין במישור של ראיות מדעיות בכלל וראיית הפוליוגרף בפרט.

לטענת ב"כ הנאשם, "הפוליוגרף הוא מכשיר רפואי לכל דבר ועניין, מידת דיוקו ומהימנותו כמכשיר למדידה וכימות תגובותיו הפיזיולוגיות של האדם אינה מוטלת בספק, הבעייתיות שכביכול נמצאה בבדיקה היא לא ביחס למכשיר אלא ביחס לטכניקת הבדיקה" (סעיף 12 לבקשה), וכן כי "אין כל מניעה ראויה שלא לקבל בדיקת פוליוגרף כראיה, בכפוף לעדות בודק הפוליוגרף, שהינה עדות מומחה לכל דבר ועניין" (סעיף 13 לבקשה). ב"כ הנאשם הפנה בבקשתו למאמרם של אסף זגורי ואברהם זגורי, "דין הפוליוגרף - כבדיקה וכראיה".

עמדת המשיבה

3. ב"כ המשיבה מתנגד לבקשה, תוך שהפנה לבעייתיות שעלתה בפסיקה בדבר אמינותה של הבדיקה ולכך שלקבלת החלטה בדבר קבילות הבדיקה השלכות רחב - בין היתר בנסיבות בהן יש בבדיקה או בסירוב להיבדק להוות ראיות לחובת נאשמים.

4. ב"כ המשיבה הפנה לע"פ 993/93 ודנ"פ 188/94 יורם אבוטבול נ' מדינת ישראל, בהם נקבע כי תוצאות

עמוד 1

הבדיקות שנערכו לאדם באמצעות מכשיר הפוליוגרף אינן אמינות במידה מספקת ועל כן אינן קבילות כראיה במשפט פלילי, וכי יוצאים מכלל זה דיונים בהליכי תביעה כגון מעצרו של חשוד או בקשתו של עצור להשתחרר בערובה, וכי אף אין להביא לידיעת בית המשפט כי נאשם או עד סרבו להיבדק בדיקה כאמור.

כן הפנה ב"כ המשיבה לפסיקה מן העת האחרונה, בה לא מצא בית המשפט העליון לבחון מחדש הלכה זו (ע"פ 9447/12 פלוני נ' מדינת ישראל, מ"ח 2175/14 יריב סויסה נ' מדינת ישראל).

דין והכרעה

המצב המשפטי

5. אין ספק כי מכשיר הפוליוגרף הינו מכשיר חקירתי, אשר נעשה בו שימוש במקרים המתאימים, והשימוש בתוצאותיו אף הוכר כקביל במסגרת הליכי מעצר של חשוד, אולם אלה מצויים בשלב המוקדם להגשת כתב אישום, וטרם ניתנה פסיקה עקרונית המצביעה על קבילות תוצאות בדיקת פוליוגרף בשלב שלאחר הגשת כתב האישום, בין במסגרת התיק העיקרי, ובין במסגרת בקשות לעריכת משפט חוזר (מ"ח 5453/91 יהלום נ' מדינת ישראל; מ"ח 6148/95 עזריה נ' מדינת ישראל; מ"ח 8777/99 פלינק נ' מדינת ישראל; מ"ח 2175/14 יריב סויסה הנזכר לעיל).

6. אמנם, במקרים מסוימים מצא בית המשפט העליון לעשות שימוש בממצאי בדיקת פוליוגרף בעת קבלת החלטה בדבר שחרור נאשם ממעצר עד תום ההליכים (בש"פ 3138/05 חסיד נ' מדינת ישראל; בש"פ 8896/11 ימר נ' מדינת ישראל; בש"פ 3978/12 פלוני נ' מדינת ישראל), ובמסגרת ע"פ 3399/11 פלוני נ' מדינת ישראל, בהתייחסו לקבילות הפוליוגרף בהליך הפלילי העיקרי, אף ציין כב' הנשיא (בדימ') גרוניס כדלקמן:

"כמובן, שבנושא זה של אמינות בדיקות פוליוגרף יכול שיחולו שינויים עקב התפתחויות מדעיות וטכנולוגיות. על כן, ייתכן שבדיקה מסוג מסוים, שלא הייתה קבילה בעיתה, תהפוך לקבילה בחלוף השנים, ועם ההתפתחות המדעית בתחום".

עם זאת, הדבר נעשה במשורה, וכאמור טרם נבחנה הסוגיה ברמה מעמיקה ועקרונית, ולא חל שינוי בהלכה המנחה בסוגיה (עניין אבוטבול).

7. במאמרן של כב' השופטת אפרת פינק ושל הגב' רתם רוזנברג רובינס "הפוליוגרף כמכשיר לגילוי האמת או כראיה מדעית: עיון מחדש בסוגיית קבילות הפוליוגרף בהליכים פלייט" (הפרקליט נג תשע"ג), הועלתה האפשרות ולפיה בדיקת פוליוגרף תהיה קבילה אם תעמוד בסטנדרטים מסוימים: תיעוד תוצאותיה בחוות דעת מומחה שחלקה האחד יציג רק את התוצאות ה"גולמיות" של הבדיקה (גרפים) ואילו בחלק השני תוצג חוות דעתו המקצועית, אך הסובייקטיבית, של מומחה הפוליוגרף - זאת על מנת לאפשר למומחה של הצד שכנגד לבחון הנתונים בעצמו ולערער על הממצאים או על מסקנות הבדוק, באמצעות הבאת חוות דעת נגדית; העמדת הנבדק לבדיקה מטעם הצד שכנגד; כן הוצע, שההחלטה אם להתיר הגשה של בדיקת פוליוגרף תיגזר גם מיתר הראיות הקיימות בתיק וממידת הרלוונטיות שעשויה להיות לבדיקה בנסיבות העניין לבירור טענות הצדדים.

גם אפשרות זו טרם נבחנה באופן מעמיק בפסיקה.

מן הכלל לפרט

8. במקרה דנן לא ברור מהם האדנים עליהם מתבסס ב"כ הנאשם עת טוען הוא כי "הפוליגרף הוא מכשיר רפואי לכל דבר ועניין, מידת דיוקו ומהימנותו כמכשיר למדידה וכימות תגובותיו הפיזיולוגיות של האדם אינה מוטלת בספק, הבעייתיות שכביכול נמצאה בבדיקה היא לא ביחס למכשיר אלא ביחס לטכניקת הבדיקה" (סעיף 12 לבקשה), שכן הדברים לא בוססו כדבעי בפני.

הבקשה מנוסחת בצורה כוללת, מצביעה על מגמות שונות בעולם, אולם אינה מתייחסת לסוגי הבדיקות השונים, למכשירים השונים, לשיטות בדיקה, לסוג המכשיר במקרה הקונקרטי, לאמינותו או למקצועיותו של הבודק.

מסעיף 13 לבקשה עולה כי גם לגישתו של ב"כ הנאשם 1, לא ניתן להסתפק בהגשת תוצרי הבדיקה מבלי לשמוע את עדותו של עורך הבדיקה. למרות האמור, בקשת ב"כ הנאשם מתמצה בהגשת תוצרי הבדיקה בלבד, מבלי שנתבקשה הגשת חוות דעת בנושא, לא נתבקשתי לשמוע עדותו של הבודק, שיסביר מהן דרכי הבדיקה בכלל ובמקרה דנן בפרט, וההגנה לא עמדה באף קריטריון המאפשר קבלת הראיה כראיה מדעית קבילה.

במצב דברים זה, הגם שמגמת בתי המשפט הינה לעבור משאלת קבילות לשאלת משקל, אין כלל בידיו של בית המשפט כלים להעריך את מהימנותה של הראיה או את המשקל שיש לייחס לה.

לאור האמור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י' סיוון תשע"ה, 28 מאי 2015, בהעדר הצדדים.